

KŘÍDLA ANDĚLŮ - DECH VĚČNOSTI

Hans-Werner Schroeder

Mají andělé křídla? A mají na křídlech peří? To jsou otázky, kterým se nelze vyhnout. Vždyť právě křídla jsou tím, čím se na všech obrazech andělé projevují jako andělé. Naše dnešní vědomí v tom ovšem naráží spíše na překážku a důvod k odmítnutí než na pomoc k pochopení. Přesto se v obrazu křídel, pokud jej chápeme jako obraz, jako poukaz na vyšší skutečnost, nachází něco, co nás může vést dále v chápání andělských bytostí.

Křídla mají v přírodě *tí* živočichové, kteří nejsou vázáni na zemský povrch, kteří se mohou pozvednout z pozemských pout a ohraničenosti do neohraničené oblasti vzduchu a světla. U ptáků to ostatně neplatí jen ve vnějším smyslu, jejich vázanost na světlo je u mnoha druhů nejvýraznějším rysem jejich bytosti. Až do fyziologických pochodů a biologických rytmů svých těl jsou bezprostředně odevzdáni světlu a tedy *kosmickému* elementu. Podle počátku ranního zpěvu mnoha ptáků před východem slunce bychom mohli přesně určit samotný čas východu slunce. To je projevem velmi úzkého pouta se světlem.

Pokud takto naznačené prvky necháme působit jako obraz podstaty andělů, můžeme lépe uchopit, v čem se jejich vědomí, jejich způsob bytí, liší od lidského. My lidé jsme v našem bytí a vědomí poutáni pozemskými poměry, bytost a vědomí andělů má volnost vnitřního „vzletu“. Dálka, neohraničenost v prožívání vyššího světa; ale i šíře a hloubka prožívání vlastního bytí, které není spoutané s tíží. Ke slovu křídla se úzce váží další, jako rozmach, švih, let, vznést se: Vlastnosti andělů, které souvisí se silou ukrytou v jejich křídlech. To je to první, co nám obraz křídel může říci.

Křídla ale ptákům také umožňují život ve světle, často přímo jako již výše naznačený život se světlem. I tato okolnost poukazuje k vyšší skutečnosti, k vystupňovanému vědomí, které andělé mají, se kterým mohou žít ve světle, v jasnu, ve vše pronikajícím božství. Jejich vědomí není jen širší než to lidské - tak jako pták má z výšky širší a volnější pohled na pozemské dění - je také čistší, jasnější, zřetelnější, prostupnější, a samo žije ve světle božského vědomí, které naplňuje svět moudrostí a smyslem. S touto moudrostí a tímto smyslem jsou andělé vědomě a bezprostředně spojeni.

Vzlet, šíře a velikost v prožívání světa a vlastní bytosti na jedné straně. Jasnost vědomí, která dalece překonává tu lidskou, na straně druhé. To jsou dva první elementy, které můžeme odvodit od obrazu křídel. (Samozřejmě na druhou stranu nejsou andělé až tak srovnatelní s ptáky, neboť andělům nechybí to, co chybí ptákům, totiž možnost ve světě „jednat“, „uchopovat“. Možnost, která je v obrazu vyjádřena tak, že andělé na rozdíl od ptáků nemají jen křídla, ale také paže a ruce.)

Jako základ pro další tvrzení připojme nyní jednu lidskou zkušenost. I na lidech můžeme občas zažít, že mají „křídla“. Vzpomínám si na mnohé okamžiky z přednášek a kázání Emila Bočka, jednoho z mých služebně starších kolegů. Když jeho řeč dospěla do vrcholného bodu a jeho hlas sílil, bylo to, jako by postava řečníka narůstala do výše, jako by dostala křídla a za ní se otevřel prostor, ze kterého dech věčnosti vanul do slov a skrze ně do srdcí posluchačů. Byla v tom šíře i velikost, vzlet ducha a závan věčnosti, které jako by z nekonečna za řečníkem proudily do prostoru. Něco z toho žije v každé dobré řeči. Tam, kde se pak tyto prvky vystupňují, může člověk zažít něco ze síly křídel ducha, který chce vstoupit do tohoto prostoru. Ducha, jehož poslem se člověk stává.

Na mnoha obrazech Zvěstování je anděl znázorněn malíři tak, že pohyb anděla je stále zřetelný v rozmachu křídel, v záhybech oděvů: Vidíme pohyb z věčnosti vstupovat do pozemského prostoru, ve kterém se nachází Marie. Anděl má věčnost a nekonečno, ze kterých přichází, stále za sebou, a jeho křídla jsou toho viditelným obrazem. Z toho také můžeme pochopit, že se dá říci: Každý člověk vlastně má křídla, jen jsou skrytá. A v některých chvílích tato křídla opět - duchovně - vyrůstají: Tehdy se otvírá prostor věčnosti za člověkem, může se cítit jako obdařený křídly, jako posel věčnosti, který promlouvá do pozemského světa z vyšší oblasti. Anděl znamená doslova posel, posel věčnosti.

Tak se dostáváme ještě k hlubšímu významu obrazu křídel. Anděl nežije jen jako my lidé ve vědomí toho, co má před sebou, ale zároveň je také neustále spojen se svým světem. Má věčnost „za“ sebou, ale ne tak, že by od ní byl oddělen, ale tak, že ona ho vysílá, že on sám je ve své bytosti částí věčnosti. Andělé žijí z dechu věčnosti a s ním, žijí ze síly a se silou vzletu ducha, který chce proniknout svět.

Tak se nám obraz křídel stal výrazem vyšší skutečnosti, „imaginací“, do které se můžeme vcítit a na které se můžeme naučit uchopovat něco z bytí anděla. Sféra bytostí, které žijí nad naší životní sférou, se tak skrze obrazy začíná stávat pochopitelnou.